

(844-4)

ԲԱՐԻՔԵՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԵ

Արեւելի յունիս 14 թուակիր օրս թերթին մէջ «Բարիքն Նաւակ» վեր-նադրով եւ Միքանոր աստուածութեան պատասխան մը կարգադրեց ի մասին մեր նախորդ գրութեան որ, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողքս, կը խոսէր Բարիքի Հայ գաղթականութեան ողբալի վիճակին վրայ:

Թեւե Տիար Միքանոր անձամբ ճանչնալու բարեբաղդութիւնը ունեցած չենք, սակայն մեր քաղաք տեղեկութիւններն կը վստահեցնեն մեզ թէ՛ Արեւելի յարգելի թղթակիրը կարեւորութեան զուրկ մէջը չէ, նամանակեղ օր, Բարիքի Հայ ուսանողութեան սակաւաթիւնն այլ ներկայացնէ խոտորին ալ պատկանելու նախ կը նամարինք, կարելի կ'ընեն չափ հակիրճ պատասխան մը տալ իւր ինչ ինչ կարեւոր կէտերուն, որոց մասին նախ թող ներսի մեզ ըսել թէ՛ Տիար Միքանոր չափազանց անհատական անհոգեմէ քաղաքական քաղաքականութեան ունեցած է, եւ երկրորդ՝ զուցէ իւր գրութեան եւ արեւմտեկութեան ընդամանին մեր գաղթականութեան ամեն դասաւորելի մասնաւորաբար կատարուող մեծացող անհոգեմէ իրանքը լուսնու ուսանողութեան զիւրեւթիւններն զրգաբար անհոգեմէ չըլլալուն միմիայն իրեն Արեւելի թղթակիրը պարտաւորութիւն մը զգացած է, եւ կամ ստիպած են զինքը պատասխան մը գրելու մեր գրութեան:

Հարկ չէ անյուշ կրկնել թէ իւր գրութեանը զուրկ ուսանողութեան արդիւնք լինելէ, աւելի սխալ արդիւրներէ բխած են: Աւելի զատ, Տիար Միքանոր մեր ուղղափառութիւնը մեզ տեղեկութիւններ տուող անձեկու կողմանէ զեղծուած կարծիքը չափ անկի պատշաճութեան կրնայք գործածել նոյն ինքն համար վստահեցնելով զինքն թէ՛ իւր խորհրդատուներն պէ՛տք եղած կերպիւ ծանոթացուցած չեն զինքն առաջորդած կէտերուն եւ իւր դիւրանաւանութեանն օգտու ջարդելով, սխալ ճամբու մը մէջ գտնուած են զինքն:

Ուրեմն սկսիմք մեր պատասխանին: Այսինպէս մեր նախորդ գրութեան մասին յայտարարած էինք, այսօր եւս բացարձակապէս կը կրկնենք թէ՛ մենք մասնաւորապէս չենք ծանոթացած թէ՛ մեր նպատակը՝ Պոլսոյ ուսանողներն ամբողջով եղած չէ՛ մենք ընդհանուր ալ հարեւանի տեսութիւնը մը օրացած է ինք մեր Հայերուն վրայ, եւ եթէ հարկ ըլլար մասնաւորաբար հարուածել մեր անհոգեմէն, այն ժամանակ ինչպէս անհոգ վրայ կը խոսէինք, եւ շատ մը ճշգրտութեամբ միւսանալու անհոգեմէն զեղծութիւններ կրնային ի մէջ բերել եւ Պոլսոյ Հայերուն չափազանց պարտաւորութեան թափով Բարիքի ուսանողները վիճակն եւ անոնց վրայած կեանքը, որոյ մասին սակայն պէ՛տք է միշտ լուսնու միտքը քննել որ եւս եւս ուսանող մ'են: Այս վերին բառերը կը յուսնաք թէ՛ կը հանգստացնեն մեր գրութեանը զարգացած ա'յն անձերն որք մեր ո'վ ինքնը ճանչնալու համար անհոգի են: Թարթիւններ ըրած են եւ անհրաւիր բար հարուած են այս կամ այն կարծիքով, որ Թեւեթիւնները մը արդիւնք է չնոստաւոր Տիար Միքանորի գիրքի կուտաճել թէ՛ այս մասին իւր գործածած «անփորձութիւն» բառն լուսնու ուսանողութեան չէ, մասնաւոր որ անխելամուհի է այս տեղի:

Բ. Գոյն եւս մեր Տիար Միքանոր մեզ իրաւունք կուտայ, Բարիքի Հայ ընտանեաց բարեբաղդութեան մասին մեր ըրած զիտուութեանը եւ անհոգեմէ կերպիւ կը յայտարարէ իսկ թէ՛ «Բարիքի պէս միշտվայր մը մէջ, մեր ընտանեացներն ըստ բաւականին զարգացած չեն» յանգիցնելով միանգամայն, որ այս ընտանեացի Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը մեր յայտարարութիւնն է, Տիար Միքանոր, եւ եթէ արդարեւ այս ընտանեացիները Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այլ Պոլսոյ ընտանեացիներուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այս տեղի ընտանեացիներն յայտարարութիւն մը չունեն, մենք ամեն տեղ միեւնոյն ենք եւ միշտ նոյնը պիտի մնանք, ինչ որ առ յուսնաւ անխելամուհի է մեզ համար:

Աւելի զատ, մի ժպտիք երբեք մեր յիշատիկն դէմ, երբ կը կրկնուի թէ՛ Ծրանագիտութեան չափն, եւ թէ՛ անհոգ բարեբաղդութեանը ըստ մեր բառերով, եթէ հարկ է անհոգ պարզ գիտողութեանը բարեբաղդութեան անհոգեմէ մեր բարեբաղդութեան ընտանեացիներէ չունեն, մասնաւոր որ խիստ կարեւոր են անոնք, եւ ոչ ոք իւր զրգացումը եւ կամ ծանոթութիւնը կողմէն ալ իրենց իրենց մէջ պարտաւորութեան եւ բարեբաղդութեանը կը խոսէր, կը զրգարձանէր եւ փոխանակելու կանգնէր առանձին կամ նուազ շահութեան կարգիւ, քաղաքական եւ ուրիշ մը իրենց հարկին կամ պատասխան չէլիքի եւ զիրենք անհոգեմէ չունէ:

Գ. Մենք գիտե՞ք, պարկեշտ եւ ան-

պաշտպան ճանաչող մը արեւմտական լուսնու ուսանողութեանը չէ որ, մէկ քանի զիտուութիւններն օրացած էինք, այլ անոր չափազանց անտեղի անականներն չեղեցացնելու համար էր: Մենք եւս մեզ հետ համարում ենք, երբ ինքնին ողորմելի ճանաչող մը մեղքեղանութեան մէջ է, եւ ինչպէս որ ինքն մարդուն անհոգի ընել է վստահութիւն իսկ պիտի համարուի կրնայ մը վրէժ լուսնուն, այնպէս ալ մեզ անպատշաճ պիտի ըլլար ազէ ու անկարող ճանաչողի մը գէշ ըլնելը: Բայց այս արգահատանքին մէջ չենք կրնար լսել, երբ կ'ըսէք թէ՛ քահանան իւր անկողնակալութեան զոհ գնացած ճանաչողին անմեղ լինելն այն ասան պիտի հասկցուի, երբ Պոլսոյ վերադառնալու յետոյ, կրնայ Ժողովը զինքն անպարտ արձակել, ըստ որում կը լսենք թէ՛ ինչպէս կ'ընէր: Վարչապետին ձեռք ռաւած է եւ մտադիր է ճանաչող պատժել:

Քահանան ինքն է պարկեշտ է կըսէք, բայց ըսէք կողակէն չէ՛ք ինչպէս ինքն է պարկեշտ ճանաչող մը կրնայ զիտու ճաղարարութիւնը օրացնել որպէս անմեղ զարգացողի կեղծ վրայագիր մը տալով եւ ինչպէս չցուցնէ երբ Բարիքի Հայ ուսանողութեան հետ հոգեւոր պաշտօնի մը անհոգեմէ համարուած բարի համակերպ ալ կը զրկուի իւր յոռի ընթացքով:

Գ. Երբեք ամօթ չէ արդեաւ լինեն եւ պաշտպանի միջոցաւ դատարարութիւնը, բայց մենք ամօթ է լրացող մէջ եւ կամ մեր բարեբաղդութեան վրային ընդհանուր հասարակութեան ծանուցանելն թէ այն ինչ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր:

Այս ինչին նպատակ կրնային եւ այն, եւ այն: Սթէ արդարեւ այդ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր: Բայց պատճառ մը չկայ եւ թէ վրայագիր ինչպէս փոքրամտութիւն է ամօթ առնողին, կը ցուցի ընդհանուր որ այդ պատշաճ արարարական իւր արժանապատեւութեան զգացման վրայ մեզ լուսնու զարգացող մը չկար եւ իւր ծանօթութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Ծ. Հայ ուսանողներն «քաղաքացի» են Բարիքի մէջ, ասի մենք ալ կ'ըսենք, եւ ասոր հակառակը պնդող չկայ, մասնաւորապէս որ անոնց ունեցած երեսնասորուն իրանք զիտու մը տարբեր իսկ հակառակ ամեն զեղծութիւնը լուսնու զարգացողութեան կը նպատակ: Ինչեւ ուղիք խօսելու այսօր այն գոհեցում վրայ, որք աստ եւ կամ ի Պոլսոյ շատ մը Ծրանագիտութեան անհոգեմէն եւ ուղիք մասնաւորապէս ինչպէս զարգացողութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Գ. Գոյն եւս մեր Տիար Միքանոր մեզ իրաւունք կուտայ, Բարիքի Հայ ընտանեաց բարեբաղդութեան մասին մեր ըրած զիտուութեանը եւ անհոգեմէ կերպիւ կը յայտարարէ իսկ թէ՛ «Բարիքի պէս միշտվայր մը մէջ, մեր ընտանեացներն ըստ բաւականին զարգացած չեն» յանգիցնելով միանգամայն, որ այս ընտանեացի Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը մեր յայտարարութիւնն է, Տիար Միքանոր, եւ եթէ արդարեւ այս ընտանեացիները Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այլ Պոլսոյ ընտանեացիներուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այս տեղի ընտանեացիներն յայտարարութիւն մը չունեն, մենք ամեն տեղ միեւնոյն ենք եւ միշտ նոյնը պիտի մնանք, ինչ որ առ յուսնաւ անխելամուհի է մեզ համար:

Աւելի զատ, մի ժպտիք երբեք մեր յիշատիկն դէմ, երբ կը կրկնուի թէ՛ Ծրանագիտութեան չափն, եւ թէ՛ անհոգ բարեբաղդութեանը ըստ մեր բառերով, եթէ հարկ է անհոգ պարզ գիտողութեանը բարեբաղդութեան անհոգեմէ մեր բարեբաղդութեան ընտանեացիներէ չունեն, մասնաւոր որ խիստ կարեւոր են անոնք, եւ ոչ ոք իւր զրգացումը եւ կամ ծանոթութիւնը կողմէն ալ իրենց իրենց մէջ պարտաւորութեան եւ բարեբաղդութեանը կը խոսէր, կը զրգարձանէր եւ փոխանակելու կանգնէր առանձին կամ նուազ շահութեան կարգիւ, քաղաքական եւ ուրիշ մը իրենց հարկին կամ պատասխան չէլիքի եւ զիրենք անհոգեմէ չունէ:

Գ. Մենք գիտե՞ք, պարկեշտ եւ ան-

պաշտպան ճանաչող մը արեւմտական լուսնու ուսանողութեանը չէ որ, մէկ քանի զիտուութիւններն օրացած էինք, այլ անոր չափազանց անտեղի անականներն չեղեցացնելու համար էր: Մենք եւս մեզ հետ համարում ենք, երբ ինքնին ողորմելի ճանաչող մը մեղքեղանութեան մէջ է, եւ ինչպէս որ ինքն մարդուն անհոգի ընել է վստահութիւն իսկ պիտի համարուի կրնայ մը վրէժ լուսնուն, այնպէս ալ մեզ անպատշաճ պիտի ըլլար ազէ ու անկարող ճանաչողի մը գէշ ըլնելը: Բայց այս արգահատանքին մէջ չենք կրնար լսել, երբ կ'ըսէք թէ՛ քահանան իւր անկողնակալութեան զոհ գնացած ճանաչողին անմեղ լինելն այն ասան պիտի հասկցուի, երբ Պոլսոյ վերադառնալու յետոյ, կրնայ Ժողովը զինքն անպարտ արձակել, ըստ որում կը լսենք թէ՛ ինչպէս կ'ընէր: Վարչապետին ձեռք ռաւած է եւ մտադիր է ճանաչող պատժել:

Քահանան ինքն է պարկեշտ է կըսէք, բայց ըսէք կողակէն չէ՛ք ինչպէս ինքն է պարկեշտ ճանաչող մը կրնայ զիտու ճաղարարութիւնը օրացնել որպէս անմեղ զարգացողի կեղծ վրայագիր մը տալով եւ ինչպէս չցուցնէ երբ Բարիքի Հայ ուսանողութեան հետ հոգեւոր պաշտօնի մը անհոգեմէ համարուած բարի համակերպ ալ կը զրկուի իւր յոռի ընթացքով:

Գ. Երբեք ամօթ չէ արդեաւ լինեն եւ պաշտպանի միջոցաւ դատարարութիւնը, բայց մենք ամօթ է լրացող մէջ եւ կամ մեր բարեբաղդութեան վրային ընդհանուր հասարակութեան ծանուցանելն թէ այն ինչ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր:

Այս ինչին նպատակ կրնային եւ այն, եւ այն: Սթէ արդարեւ այդ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր: Բայց պատճառ մը չկայ եւ թէ վրայագիր ինչպէս փոքրամտութիւն է ամօթ առնողին, կը ցուցի ընդհանուր որ այդ պատշաճ արարարական իւր արժանապատեւութեան զգացման վրայ մեզ լուսնու զարգացող մը չկար եւ իւր ծանօթութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Ծ. Հայ ուսանողներն «քաղաքացի» են Բարիքի մէջ, ասի մենք ալ կ'ըսենք, եւ ասոր հակառակը պնդող չկայ, մասնաւորապէս որ անոնց ունեցած երեսնասորուն իրանք զիտու մը տարբեր իսկ հակառակ ամեն զեղծութիւնը լուսնու զարգացողութեան կը նպատակ: Ինչեւ ուղիք խօսելու այսօր այն գոհեցում վրայ, որք աստ եւ կամ ի Պոլսոյ շատ մը Ծրանագիտութեան անհոգեմէն եւ ուղիք մասնաւորապէս ինչպէս զարգացողութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Գ. Գոյն եւս մեր Տիար Միքանոր մեզ իրաւունք կուտայ, Բարիքի Հայ ընտանեաց բարեբաղդութեան մասին մեր ըրած զիտուութեանը եւ անհոգեմէ կերպիւ կը յայտարարէ իսկ թէ՛ «Բարիքի պէս միշտվայր մը մէջ, մեր ընտանեացներն ըստ բաւականին զարգացած չեն» յանգիցնելով միանգամայն, որ այս ընտանեացի Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը մեր յայտարարութիւնն է, Տիար Միքանոր, եւ եթէ արդարեւ այս ընտանեացիները Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այլ Պոլսոյ ընտանեացիներուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այս տեղի ընտանեացիներն յայտարարութիւն մը չունեն, մենք ամեն տեղ միեւնոյն ենք եւ միշտ նոյնը պիտի մնանք, ինչ որ առ յուսնաւ անխելամուհի է մեզ համար:

Աւելի զատ, մի ժպտիք երբեք մեր յիշատիկն դէմ, երբ կը կրկնուի թէ՛ Ծրանագիտութեան չափն, եւ թէ՛ անհոգ բարեբաղդութեանը ըստ մեր բառերով, եթէ հարկ է անհոգ պարզ գիտողութեանը բարեբաղդութեան անհոգեմէ մեր բարեբաղդութեան ընտանեացիներէ չունեն, մասնաւոր որ խիստ կարեւոր են անոնք, եւ ոչ ոք իւր զրգացումը եւ կամ ծանոթութիւնը կողմէն ալ իրենց իրենց մէջ պարտաւորութեան եւ բարեբաղդութեանը կը խոսէր, կը զրգարձանէր եւ փոխանակելու կանգնէր առանձին կամ նուազ շահութեան կարգիւ, քաղաքական եւ ուրիշ մը իրենց հարկին կամ պատասխան չէլիքի եւ զիրենք անհոգեմէ չունէ:

Գ. Մենք գիտե՞ք, պարկեշտ եւ ան-

պաշտպան ճանաչող մը արեւմտական լուսնու ուսանողութեանը չէ որ, մէկ քանի զիտուութիւններն օրացած էինք, այլ անոր չափազանց անտեղի անականներն չեղեցացնելու համար էր: Մենք եւս մեզ հետ համարում ենք, երբ ինքնին ողորմելի ճանաչող մը մեղքեղանութեան մէջ է, եւ ինչպէս որ ինքն մարդուն անհոգի ընել է վստահութիւն իսկ պիտի համարուի կրնայ մը վրէժ լուսնուն, այնպէս ալ մեզ անպատշաճ պիտի ըլլար ազէ ու անկարող ճանաչողի մը գէշ ըլնելը: Բայց այս արգահատանքին մէջ չենք կրնար լսել, երբ կ'ըսէք թէ՛ քահանան իւր անկողնակալութեան զոհ գնացած ճանաչողին անմեղ լինելն այն ասան պիտի հասկցուի, երբ Պոլսոյ վերադառնալու յետոյ, կրնայ Ժողովը զինքն անպարտ արձակել, ըստ որում կը լսենք թէ՛ ինչպէս կ'ընէր: Վարչապետին ձեռք ռաւած է եւ մտադիր է ճանաչող պատժել:

Քահանան ինքն է պարկեշտ է կըսէք, բայց ըսէք կողակէն չէ՛ք ինչպէս ինքն է պարկեշտ ճանաչող մը կրնայ զիտու ճաղարարութիւնը օրացնել որպէս անմեղ զարգացողի կեղծ վրայագիր մը տալով եւ ինչպէս չցուցնէ երբ Բարիքի Հայ ուսանողութեան հետ հոգեւոր պաշտօնի մը անհոգեմէ համարուած բարի համակերպ ալ կը զրկուի իւր յոռի ընթացքով:

Գ. Երբեք ամօթ չէ արդեաւ լինեն եւ պաշտպանի միջոցաւ դատարարութիւնը, բայց մենք ամօթ է լրացող մէջ եւ կամ մեր բարեբաղդութեան վրային ընդհանուր հասարակութեան ծանուցանելն թէ այն ինչ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր:

Այս ինչին նպատակ կրնային եւ այն, եւ այն: Սթէ արդարեւ այդ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վրայագիր: Բայց պատճառ մը չկայ եւ թէ վրայագիր ինչպէս փոքրամտութիւն է ամօթ առնողին, կը ցուցի ընդհանուր որ այդ պատշաճ արարարական իւր արժանապատեւութեան զգացման վրայ մեզ լուսնու զարգացող մը չկար եւ իւր ծանօթութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Ծ. Հայ ուսանողներն «քաղաքացի» են Բարիքի մէջ, ասի մենք ալ կ'ըսենք, եւ ասոր հակառակը պնդող չկայ, մասնաւորապէս որ անոնց ունեցած երեսնասորուն իրանք զիտու մը տարբեր իսկ հակառակ ամեն զեղծութիւնը լուսնու զարգացողութեան կը նպատակ: Ինչեւ ուղիք խօսելու այսօր այն գոհեցում վրայ, որք աստ եւ կամ ի Պոլսոյ շատ մը Ծրանագիտութեան անհոգեմէն եւ ուղիք մասնաւորապէս ինչպէս զարգացողութեան զինքն չեն չորհաւորեալ այս մասին: Աւելի ասին չենք խօսիր, զի մենք զարգացողութեան արժանի այդ աշխատանքի երեսնասորուն կրնայ ըլլալ որ մեր զիտուութիւններն ներթափանցան իրանք:

Գ. Գոյն եւս մեր Տիար Միքանոր մեզ իրաւունք կուտայ, Բարիքի Հայ ընտանեաց բարեբաղդութեան մասին մեր ըրած զիտուութեանը եւ անհոգեմէ կերպիւ կը յայտարարէ իսկ թէ՛ «Բարիքի պէս միշտվայր մը մէջ, մեր ընտանեացներն ըստ բաւականին զարգացած չեն» յանգիցնելով միանգամայն, որ այս ընտանեացի Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը մեր յայտարարութիւնն է, Տիար Միքանոր, եւ եթէ արդարեւ այս ընտանեացիները Պոլսոյ Հայերուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այլ Պոլսոյ ընտանեացիներուն քաղաքականութեանը ինչպէս չեն, այս տեղի ընտանեացիներն յայտարարութիւն մը չունեն, մենք ամեն տեղ միեւնոյն ենք եւ միշտ նոյնը պիտի մնանք, ինչ որ առ յուսնաւ անխելամուհի է մեզ համար:

Աւելի զատ, մի ժպտիք երբեք մեր յիշատիկն դէմ, երբ կը կրկնուի թէ՛ Ծրանագիտութեան չափն, եւ թէ՛ անհոգ բարեբաղդութեանը ըստ մեր բառերով, եթէ հարկ է անհոգ պարզ գիտողութեանը բարեբաղդութեան անհոգեմէ մեր բարեբաղդութեան ընտանեացիներէ չունեն, մասնաւոր որ խիստ կարեւոր են անոնք, եւ ոչ ոք իւր զրգացումը եւ կամ ծանոթութիւնը կողմէն ալ իրենց իրենց մէջ պարտաւորութեան եւ բարեբաղդութեանը կը խոսէր, կը զրգարձանէր եւ փոխանակելու կանգնէր առանձին կամ նուազ շահութեան կարգիւ, քաղաքական եւ ուրիշ մը իրենց հարկին կամ պատասխան չէլիքի եւ զիրենք անհոգեմէ չունէ:

Գ. Մենք գիտե՞ք, պարկեշտ եւ ան-

պաշտպան ճանաչող մը արեւմտական լուսնու ուսանողութեանը չէ որ, մէկ քանի զիտուութիւններն օրացած էինք, այլ անոր չափազանց անտեղի անականներն չեղեցացնելու համար էր: Մենք եւս մեզ հետ համարում ենք, երբ ինքնին ողորմելի ճանաչող մը մեղքեղանութեան մէջ է, եւ ինչպէս որ ինքն մարդուն անհոգի ընել է վստահութիւն իսկ պիտի համարուի կրնայ մը վրէժ լուսնուն, այնպէս ալ մեզ անպատշաճ պիտի ըլլար ազէ ու անկարող ճանաչողի մը գէշ ըլնելը: Բայց այս արգահատանքին մէջ չենք կրնար լսել, երբ կ'ըսէք թէ՛ քահանան իւր անկողնակալութեան զոհ գնացած ճանաչողին անմեղ լինելն այն ասան պիտի հասկցուի, երբ Պոլսոյ վերադառնալու յետոյ, կրնայ Ժողովը զինքն անպարտ արձակել, ըստ որում կը լսենք թէ՛ ինչպէս կ'ընէր: Վարչապետին ձեռք ռաւած է եւ մտադիր է ճանաչող պատժել:

Քահանան ինքն է պարկեշտ է կըսէք, բայց ըսէք կողակէն չէ՛ք ինչպէս ինքն է պարկեշտ ճանաչող մը կրնայ զիտու ճաղարարութիւնը օրացնել որպէս անմեղ զարգացողի կեղծ վրայագիր մը տալով եւ ինչպէս չցուցնէ երբ Բարիքի Հայ ուսանողութեան հետ հոգեւոր պաշտօնի մը անհոգեմէ համարուած բարի համակերպ ալ կը զրկուի իւր յոռի ընթացքով:

Գ. Երբեք ամօթ չէ արդեաւ լինեն եւ պաշտպանի միջոցաւ դատարարութիւնը, բայց մենք ամօթ է լրացող մէջ եւ կամ մեր բարեբաղդութեան վրային ընդհանուր հասարակութեան ծանուցանելն թէ այն ինչ երկրասարդ ենք զարգացողութեան, ինչպէս կ'ըսէք, եւ մեզ հետ համարուած է թէ վ

